

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ה שבט תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים עח | דף הכולל: ראש השנה יא.
דף היומי בהלכה: מסימן תקנ"ב סעיף ב' עד סעיף ח'.
מוסר: שם עולם - פרק ג' עד 'והנה מענין שבת קדש'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ויש בענין השקר' עד שער האמת 'אמר החכם'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כשמרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א שמע את הסיפור הזה – הוא פרץ בבכי | איך ייתכן שהצליחו לפתח חיסון נגד הקורונה בזמן כה קצר?! – הגר"י זילברשטיין עונה על השאלה הבווערת | בזמן שהם רבו על 200 שקלים, אני הספקתי להרוויח 2,000 דולר!!! | 2077

על דא ועל הא

פעם שאלתי את מרן הגר"י ש אלישיב זצ"ל לגבי תרופה מסויימת, חדשה יחסית. הוא שאל כמה שנים יש כבר נסיון בתרופה הזו, וכשהשבת שמדובר ב-10 שנים, הניד בראשו בתנועה של 'דיעבד'...

אז איך ייתכן שהצליחו לפתח חיסון נגד הקורונה בזמן כה קצר?! – הגר"י זילברשטיין שליט"א עונה על השאלה הבווערת, ומצביע על התזמון המיוחד של 'שלושת גלי הקורונה' עם ההכרזות המתריסות על הפעלת תחבורה ציבורית בשבת

התוכחה נאמר, שחלילה עלול לבוא "חולי אשר לא כתוב", וכיון שהוא חולי חדש אשר לא כתוב, גם רפואתו נעלמה מעין כל חי. ועל כך אומרת הגמרא, שהתשובה מביאה רפואה לעולם.

כלומר: על ידי תשובתנו, הקב"ה מגלה רפואתו לעולם, מה שלא ידעו עד עכשיו. ומסיים העיון יעקב: "וכן שמעתי מחכמי הרופאים, שכמה מיני רפואות נתגלו לאחרונים, מה שלא נודע לרופאים הראשונים!"

ומרנא ורבנא הגר"ח פאלאג'י זצ"ל, בספר 'ברכת מועדיך לחיים' [דרוש י"ד לתשובה] כתב: "כוונת המאמר גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם, כי כשיש עוונות בדור, מתגברת מידת הדין בעולם, ובאה מגיפה לעולם כדברי חז"ל והמקובלים. ולכן גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם, כי כיון שע"י התשובה מסתלקת מידת הדין והרוגז מהעולם, ממילא ליכא חולאים רעים".

והנה, בתקופה שלפני פרוץ מגיפה הקורונה, החליטו ראשי

בקרב גדולי הרופאים מתנהל ויכוח באשר לנושא החיסונים, כאשר עיקרו של הפולמוס הוא סביב השאלה האם בתקופה כה קצרה אפשר לייצר חיסון תקין, בעוד שעד היום היה מקובל שתהליך כזה אורך זמן.

זכורני שפעם שאלתי את מרן הגר"י ש אלישיב זצ"ל בענין תרופה פלונית, שהיתה חדשה יחסית בשוק התרופות, והוא התעניין כמה שנים יש כבר נסיון בתרופה זו, וכשהשבת שמדובר ב-10 שנים, נענע בראשו והגיב בתנועה של דיעבד - דהיינו שנסיון של 10 שנים מספיק כדי ליצור את האמינות בכוחה ויעילותה של התרופה.

ברצוננו לטעון, שאכן יתכן שהקב"ה ייתן חכמה בקרב חכמי הרופאים, ולפתע פתאום תיווצר רפואה מיוחדת ומעולה, שאין צורך כלל לנסותה, והיא תהיה יעילה. הכיצד? - הגמרא במסכת יומא (פ"ו א') אומרת: "אמר רבי חמא ברבי חנינא: גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם". וכתב על כך ה"עיון יעקב": בפרשה

מחדש את התחבורה בשבת. ושוב, בעוונותינו, התעורר חרון-האף והמגיפה התפשטה בשנית. בעקבות הגל השני, התבטלו פעם נוספת תוכניות ההפעלה של התחבורה הציבורית בשבת! הבה ונשנן לעצמנו: הקב"ה לבדו הוא פועל גבורות, עושה חדשות, מצמיח ישועות ובורא רפואות! 'ברא רפואות', בלשון עבר, לא נאמר כאן, אלא 'בורא רפואות', בלשון הווה. גם עכשיו, בהווה, הקב"ה "בורא" רפואות. וכפי שלימדנו ה"עיון יעקב", בריאת הרפואות החדשות תבוא על ידי תשובת הכלל. כמדומה שהחזיק בשמירת שבת קודש, היא תשובה מעולה וטובה, ותביא בס"ד לרפואות וחיסונים חדשים, שגם בלי תקופת ניסיון יפעלו אה פעולתם מבלי לפגוע בבני האדם.

(קול ברמה - בטאונה של רמת אלחנן, 352)

העיר בכמה ערים גדולות בארצנו לחלל את השבת הקדושה בפרהסיה, על ידי הפעלת התחבורה הציבורית בשבת, דבר שלא היה מאז ומעולם בארצנו הקדושה. כאשר רעש האוטובוסים והרכבות מהדהד ברחובות ארצנו, בוודאי שתחולל קדושת ישראל. חרון האף שחילול שבת מביא לעולם - הוא נורא. יש בכך פגיעה בצביון עמנו, "עם מקדשי שביעי". והנה, אין זה סוד, שלאחר הניסיונות להפעיל את האוטובוסים והרכבות בשבת, פרצה לפתע פתאום המגיפה הקטלנית, שהביאה מיידית לביטול כל הקווים הפועלים בשבת! כעבור מספר חודשים, בתקופה שלאחר חג השבועות, האירה לנו סיעתא דשמיא את פניה, והמגיפה כמעט ונעלמה. ואז, קמו שוב כמה ראשי ערים והתכוננו לחזור ולהפעיל

יהלומים מגדולי ישראל

באחת השנים בליל שבועות, רבינו שליט"א כבר הלך לביהמ"ד 'לדרמן' ללמוד - וחזר לביתו. שאלה הרבנית, מה קרה? והשיב לה: "שכחתי לקבל ברכה שאצליח להיות ער כל הלילה"...

Yaakov Cohen/Flash90

"כשאמא לא בבית זה לימוד אחר!" | הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א בפרק מפעים על הכבוד המופלג שנהג מרן שר התורה שליט"א ברבנית ע"ה | מגזין 'במה'

מים אחרונים, לא הסכים בשום אופן ואמר: "אין מים אחרונים ולא מברכים ברכת המזון עד שהרבנית אוכלת ומסיימת ושותה קפה". זאת למרות שרבינו שליט"א כבר היה עייף והמתין זמן רב. רק לאחר שהרבנית סיימה את הסעודה רבינו שליט"א נטל מים אחרונים.

גם במנוחת הצהרים, רבינו שליט"א לא הסכים ללכת לנוח עד שראה שהרבנית גם באה לנוח. יש כאן שני חלקים, גם את החלק של הכבוד הרב שרבינו שליט"א רחש לרבנית, וגם שרבינו ידע והכיר שאם לא ימתין לרבנית שתבוא לאכול ולנוח, היא לא תאכל ולא תנוח...

פעם סיפרה לי הרבנית שסיפרו לאביה, רבן של ישראל מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, שרבינו שליט"א אינו מוכן לאכול עד שהרבנית תגיע. אמר מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל: "פשוט כך, אחרת היא לא תאכל!"...

נכדו נאמנו של רבינו, הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, סיפר לי, כי בשנים האחרונות בשמחת תורה, רבינו שליט"א היה עולה לביתו לאחר ההקפה הראשונה, אך הרבנית כל כך אהבה את שמחת תורה והייתה מקבלת חיות מזה, ולכן התעכבה זמן רב. ורבינו שליט"א מעולם לא הרשה לקרוא לה מבית הכנסת, ואמר: "היא חיה מזה ונהנית מזה, לא לקרוא לה". והיה ממתין

במאמרים הקודמים בנושאי כיבוד אב ואם, עסקנו בעיקר בכיבוד ההורים של רבינו שליט"א להוריו וכן על מידת כיבוד ההורים שרבינו שליט"א הקפיד מצד ילדיו כלפי הרבנית ע"ה. במאמר זה נעסוק בכבוד הרב שרחש רבינו שליט"א לרבנית הצדקנית ע"ה.

ראשית, לעולם לא הסכים לאכול שום ארוחה, לא ארוחת צהרים ולא ארוחת ערב, עד שראה את הרבנית יושבת לידו ואוכלת גם כן. על כך אני יכול להעיד. בשנים האחרונות רבינו שליט"א היה ממתין זמן רב לרבנית, עד שהייתה עולה מתפילת מנחה בעזרת נשים בלדרמן. כידוע הייתה מוקפת בהמון נשים ששיחרו לפתחה מכל הארץ והעולם, אך רבינו שליט"א לא הסכים לאכול לפני שהרבנית מגיעה.

הרבה פעמים אמרה לי הרבנית: "איזה נס שסבא מחכה לי, אחרת מעולם לא הייתי אוכלת"...

דבר מאוד מעניין, בסעודת שבת בבוקר במשך כל השנים היו באים הרבה אורחים לרבינו שליט"א. פעם ספרתי כארבעים אורחים. הרבנית הייתה עומדת על רגליה ומוציאה לכולם את האוכל ומחלקת הכל בכבודה ובעצמה וללא כל עזרה. כך יצא שהרבנית החלה לאכול את המנה העיקרית רק לקראת סוף הסעודה, לאחר שכבר חילקה לכולם. כשהביאו לרבינו שליט"א

זמן רב מאוד עד שהייתה עולה לבית ורק אז היה עושה קידוש.

סיפר לי הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א, כי מספר פעמים בשנה רבינו לא הלך ולא עשה דבר בלי ברכה מהרבנית:

- לא הלך לאפות מצות עד שקיבל ברכה מהרבנית.
- לא הלך לקטוף סכך וד' מינים עד שקיבל ברכה מהרבנית.
- ואת הדבר הבא הרבנית ע"ה סיפרה לי ואני יכול להעיד על כך: רבינו לא היה הולך ללמוד בליל שבועות עד שהרבנית בירכה אותו שיצליח להיות ער כל הלילה. פעם אחת רבינו שליט"א כבר הלך לבית מדרשו לדרמן ללמוד וחזר לבית. שאלה הרבנית, מה קרה? אמר רבינו שליט"א: שכחתי לקבל ברכה שאצליח להיות ער כל הלילה, חזרתי לקבל ברכה.

הגאון רבי יצחק שאול שליט"א הוסיף כי שמע מספר פעמים כיצד בערב יום כיפור רבינו מבקש מחילה מהרבנית.

כל פעם שרבינו שליט"א היה נוסע מחוץ לעיר, מלבד לבריתות, לא הסכים לנסוע אלא רק אם הרבנית הייתה באה עמו יחד. לא הסכים לצאת מהעיר בלי הרבנית, ובכל פעם שהרבנית הייתה יוצאת מהעיר - את זה גם זכיתי לראות - רבינו שליט"א ליווה אותה עד הדלת ולאחר מכן הביט מהחלון עד שנכנסה לאוטו, ורק לאחר שהאוטו נסע היה נכנס הביתה.

דבר נורא שהרבנית סיפרה לי: פעם אחת חשה לא בטוב ואושפזה בבית החולים לתקופה די קצרה. כל מי מבני המשפחה שהגיע לבית, רבינו שליט"א היה שואלו ברוב דאגה מה שלום אמא. נכנסה בתו הרבנית קולדצקי, רבינו שאל: מה שלום אמא. אמרה לו: "אבא, למה אתה כל כך דואג?" אמר רבינו שליט"א תשובה נוראה: "הלימוד שלי כשאמא בבית וכשאמא לא בבית - זה שני סוגי לימוד! כשאמא בבית זה לימוד אחד וכשאמא לא בבית זה לימוד אחר!"

אמרה לי הרבנית ע"ה: "כששמעתי את המשפט הזה הבנתי למפרע למה כל החיים היה כל כך אכפת לרב שאהיה בבית". בשבעה על הרבנית ע"ה, סיפרתי את המעשה הזה לרבינו מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, והוא אמר לי משפט נורא: "עכשיו ר' חיים לא רק נהיה אלמן, הוא גם נהיה יתום!"

מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, ידע עד כמה הרבנית ע"ה הסירה מרבינו שליט"א כל עול כדי שיהיה כל כולו קודש לד'. אני לא אשכח שכאשר רבינו שליט"א קם מהשבעה, אמר בכאב עצום: "מסתמא יותר לא אצליח לאכול ולא אצליח לעשות כלום". שאלנו: למה? אמר רבינו שליט"א: "סבתא עשתה הכל". מבחינת

רבינו שליט"א, כאשר נסתלקה מעמו הרבנית הצדקת ע"ה, היה זה כביכול שהעולם נגמר. דוגמה לכך אפשר להבין מהמעשה הבא:

בשנים האחרונות נכנסה פעם אחת הרבנית לחדר בקומת העליה וראתה שהאור דלוק. שאלה מי הדליק את האור, אמרו: "בטח סבא". אמרה הרבנית: "לא יכול להיות". היא הרגילה את רבינו להסיר מעצמו כל עול, ולו גם של הדלקת אור בחדר, הכל הייתה עושה להסיר כל דאגה ועול מרבינו שיהיה קודש לד'. זה מה שספגה בבית אביה הגדול, שם ראתה איזו אהבת התורה עצומה יש בבית וכך הנהיגה בבית הגדול של רבינו. בעניין זה אמרה לי פעם הרבנית, ששאלו את אמא שלה, שהייתה נערה מאוד חברמנית ועליזה, איך היא מסתדרת עם מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שכל היום יושב ולומד ושקוע בעמל התורה.

אמרה הרבנית ע"ה: "החלטתי בעצמי שהתחתנתי עם ספר תורה, אז הכל נהיה לי קל!" זה מה שהרבנית ע"ה ספגה בבית גדול זה וכך היא עצמה הנהיגה ונהגה בבית הגדול של רבינו שליט"א.

הנהגה מיוחדת מאוד בעניין זה אף ראיתי אצל רבינו מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל. שאלתי על כך כמה נכדים, אך אף אחד לא ידע להסביר לי 'פשט' בהנהגה הזו. כמעט עד יומה האחרון הייתה הרבנית הצדקנית מרת תמר שטינמן ע"ה, מכינה את האוכל לרבינו זצוק"ל, גם כאשר כבר לא היה לה כח. אני זכיתי להיות אחראי על ארוחה אחת, והרבנית ע"ה הזהירה אותי ודאגה מאוד שנביא את הארוחות לרבינו, ואמרה שאם לא נשים לב מרן זצוק"ל ידלג על ארוחות.

והנה, מדי ערב ראינו את רבינו זצוק"ל נכנס למטבח, לוקח שתי פרוסות דקות, מורח עליהן חמאה ומכין לרבנית ארוחת ערב. כך יום אחר יום במשך שנים. הסתכלנו מהצד בפליאה, מה הפשט בזה? הרבנית הרי דאגה למרן זצוק"ל כל השנים לכל הארוחות, ואילו רבינו זצוק"ל מצידו הקפיד כל ערב להכין לרבנית ארוחת ערב, לפי התפריט הקבוע הנ"ל. זו המציאות שהייתה, ולפיה ראה רבינו זצוק"ל לנכון לכבד את הרבנית על אף שהיא זו שהייתה מכינה לו הכל. את ארוחת הערב הקפיד רבינו להכין לרבנית.

יום אחד אמרתי לרבנית הצדקנית מרת בת שבע קניבסקי ע"ה: "סבא מזכיר את הרבנית בספר". הרבנית אמרה, "לא יכול להיות".

אמרתי ווארט שכתב רבינו שליט"א בספרו על הפסוק באשת חיל, "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ": ידועה השאלה, הרי כל הפרק מדבר בשבח האשה, ואילו הפסוק הזה מדבר בשבח הבעל, "נודע בשערים בעלה"? רבינו כותב בספרו, עיין רש"י וחז"ל דרשו הרבה דרשות

לאשת חיל.

העזתי פעם פנים ואמרתי לרבינו שליט"א שיש מקום שהוא מזכיר בספרו את הרבנית.. וחיך רבינו. וכן הראיתי לסבתא הרבנית שסבא מזכיר אותה בספרו, ונהנתה מהווארט... (מתוך מגזין במה 124)

בזה, ורבינו שליט"א עצמו מבאר, שהשבח הולך על אשת חיל, שהיא מסדרת בעצמה כל צרכי ביתה כדי שבעלה יוכל לשבת פנוי ולעסוק בתורה הקדושה, וממילא גם הפסוק הזה הוא שבח על האשה, שמתוך שעושה את כל צרכי הבית הבעל לא צריך להתעסק בצרכי הבית אלא 'נודע בשערים', אם כן זהו שבח גדול

הסיפור היומי

"לא ידעתי מיהו ומה הם עסקיו, ואם יש לו כסף או לא, אלא שהזותו ומבטאו העידו בו שהוא אמריקאי במוצאו, וממראהו הכללי הסקתי שיש מקום 'לחשוד' בו שהוא בעל יכולת..."

כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א בשיחה מיוחדת ל'הפותר' על אמונה וביטחון ועל כוחה של תפילה לפני בורא כל עולמים

הכל, כדי לכסות את הצ'ק שנתתי מתוך אמונה וביטחון שהוא יעזור לי לפרוע את החוב.

אך סיימתי לשאת תפילה נרגשת ודומעת, והנה צדה עיני דמות של יהודי אמריקאי, ממתפללי בית המדרש שישב בקרן זוית ועיין בספר.

ההיכרות שלי עם אותו יהודי היתה שטחית מאוד, ידעתי שהוא מרבה לפקוד את בית המדרש אבל לא ידעתי מי הוא ומה הם עסקיו ואם יש לו כסף או לא, רק חזות פניו ונימת קולו ענו בו שהוא אמריקאי, והסקתי שייתכן שיש רגליים לחשד שאולי הוא אכן בעל יכולת.

התקשרתי הביתה וביקשתי שישלחו לי את גיליונות הספר הזה שאני עומד להדפיס. בארה"ב מאוד מקובל שיהודים תורמים 'מעות קדימה' עבור ספרים שעתידים להיות מודפסים בקרוב, וכך הם גם מסייעים להדפסת הספר וגם להחזקתו של המחבר. ניגשתי ליהודי עם הגיליונות שהובאו מביתי, הראיתי לו את הספר שאני מתכוון להוציא ושאלתי אותו אם הוא ירצה לתרום 'מעות קדימה' עבור הוצאת הספר.

היהודי עיין מעט, ולאחר מכן פנה אלי בשאלה: "כמה כסף אתה צריך? אלפיים דולר? שלושת אלפים? חמשת אלפים? בלי לחשוב יותר מדי אמרתי לו שחסרים לי בדיוק אלפיים דולר לצורך כיסוי ההוצאות שכבר נתתי עליהן צ'ק, ואין בידי כסף להפקיד כדי שהצ'ק אכן יכובד כראוי.

האיש פשפש בכיסו, הוציא פנקס צ'קים ורשם לי בו במקום צ'ק אמריקאי על סך של אלפיים דולרים בדיוק.

כמובן הודיתי לו בחום והרעפתי עליו את כל הברכות שבעולם, ולאחר מכן מיהרתי לציין 'נג' כדי לפרוט את הצ'ק ולהפקיד מזומנים בחשבון הבנק, כמה שיותר מהר, כדי שביום ראשון כבר יהיה כיסוי לצ'ק ההוא.

בדרכי עברתי על פני אותו מקום בגאולה, וראיתי שאותם שני אנשים עדיין עומדים ומצויים בעיצומו של הוויכוח סוער על

יעקב א. לוסטיגמן

את הדברים הבאים שמענו מפיו של כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א בשיחה מיוחדת שהעניק ל'הפותר'. הדברים נאמרו באידיש ותורגמו בתרגום חופשי ללשון הקודש.

היה זה לפני מספר שנים, היו לי הוצאות כספיות גדולות בשל הכנת ספר לדפוס, ולצורך תשלום לאחד מאנשי המקצוע העוסקים במלאכה נאלצתי לתת צ'ק דחוי על סך 2,000 דולרים, בלא שיהיה לי שמץ מושג כיצד אשיג את הסכום הזה כדי לכסות את הצ'ק. אך בכל זאת סמוך הייתי ובטוח שהקב"ה כבר יעשה את שלו, שהרי לא תקצר ידו מהושיע,

עברו ונקפו הימים, והכסף לא הגיע לבינתיים. והנה קרב ובא המועד האחרון לתשלום. היה זה ביום שישי, שביום ראשון שלאחריו חל מועד הפירעון של הצ'ק. הייתי חייב להפקיד את הכסף עוד היום כדי שביום ראשון יראו אותו בחשבון הבנק ויסכימו לשלם על סמך זה את הצ'ק ההוא של האלפיים דולרים. השעה היתה שעת בוקר, ואני הייתי מוטרד מהעניין הזה של כיסוי הצ'ק, כדי שלא תיגרם עגמת נפש ליהודי שקיבל ממני את הצ'ק אם ח"ו הוא יחזור בלא פירעון, וכדי בזיון וקצף.

אבל מה אני יכול לעשות? אינני יודע ללוות כסף מאנשים, לא התברכתי כל כך באומנות הזו, וגם אין בידי פרוטה לפרוטה. כך או כך, לא היתה לי אפוא כל אפשרות לעשות השתדלות גשמית, ונשארתי רק עם ההשתדלות הרוחנית.

הלכתי לבית המדרש, ובדרך ראיתי התקהלות ליד סניף בנק בגאולה. היו שם שני אנשים שרבו על סכום של מאתיים שקלים, האחד טען שחברו חייב לו, והשני טען לא כן, אלא ההסכם בינינו היה אחרת. הם רבו על הכסף בקול רעש גדול, עד שנקבצו סביבם אנשים נוספים.

המשכתי בדרכי, נכנסתי לבית המדרש, פתחתי ספר תהילים ובכיתי בדמעות שלישי לבורא כל עולמים אשר לו הכסף ולו הזהב, שישלח לי מעט מאוצרו הטוב סכום של אלפיים דולרים בסך

אותם מאתיים שקלים.

וכך צעק התובע שעלב בנתבע ללא רחמים: "שתדע לך שאתה גנב, ואין לך מחילה עולמית. מאתיים שקלים אתה חייב לי, לא שקל אחד פחות. איך לא תבוש לרמות אותי ולהוליך אותי שולל. אי אפשר לסמוך עליך..." ועוד כהנה וכהנה ברכות ותשבחות שהרעיף על ראשו החפוי של הנתבע, שמצידו הגיב גם הוא במילים חריפות לא פחות...

חשבתי לעצמי, כמה טיפש יכול האדם להיות בשעת מריבה. כמה טועה יכול להיות אדם שאין לו אמונה וביטחון בהקב"ה.

בזמן שהם עומדים ומתווכחים על מאתיים שקלים, הרווחתי אני אלפיים דולר בלי להתאמץ. נכון, הוא צעק ואני צעקתי - אבל הוא צעק ללא הועיל ואני צעקתי אל ה' ונעניתי מידי; והוא סופו שיצא בכאב לב, וגם אם יקבל את מאתיים השקלים, בוודאי לא יערב לו אותו הכסף שהגיע לידיו על ידי מצה ומריבה.

כי האמונה נותנת לאדם את כל צרכו, הוא גם זוכה שתפילתו מרוצה לפני כסא הכבוד, גם מקבל כל צרכו בגשמיות, וגם זוכה להגיע לתכלית הנרצה, להודיע ולהתוודע שיש מנהיג לבירה, מלוא כל הארץ כבודו ואין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימה.

פרשת השבוע

פעם התאחרה גיורת אחת להגיע לבית הדין, אך מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל התעקש להמתין לה, על אף שמיהר מאוד, באומרו: "אם ייודע לה שלכולם עשיתי 'מי שברך' ולה לא, תהיה לה חלישות הדעת"

החשיבות העצומה שראה מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל בעסק הגירות

מדוע הוא מתאמץ כל כך, הרי אפשר להמתין ולגייס גם לאחר יום כפור! נענה רבנו והשיב בהתרגשות רבה כשדמעות בעיניו וקולו נשנק: "הרי כלל ישראל זקוק כעת לזכויות, והרי גרים אלו הם בלי חטא! כמה זכויות זה מוסיף לכלל ישראל..." היה דבר פלא בתקופת האינתיפאדה, שערבים פוצצו אוטובוסים ברחובות ירושלים, והיו הרוגים רבים - מאידך התרבה מספר הגרים שהתגיירו. באחת הפעמים שהיה רבנו בדרכו לגירות, פנה אל הגאון רבי ישראל ויזל מדייני בית הדין לגירות, ואמר: "תראה מה קורה, מצד אחד עם ישראל סובל כל כך הרבה צרות, ומצד שני מתרבים עוד ועוד גרים מכל קצוות תבל שרוצים להצטרף אל עם ה', הלא דבר הוא!"

ומעשה היה בגירות אחת שלפני שהתגיירה היתה נשואה עשר שנים והרופאים אמרו לה שלא תוכל לזכות לז"ש"ק. לאחר שהתגיירה אצל רבנו ביקשה ברכה. אמר לה רבנו: "הרי על גר נאמר כקטן שנולד דמי. אם כן כל הבעיות שהיו קודם אינן שיכות לעכשיו", ובירכה שיהיו לה ילדים. כעבור שנה נולד לה ילד, והיא באה אתו לקבל ברכה מרבנו.

(נשיח בחוקיך מתוך 'הליכות שני')

וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (שמות כב, כ)

מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל ראה בהתעסקותו בענין הגרים זכות עצומה. גם כשהפסיק לבוא לבית הדין עקב חולשתו, לא ויתר על השתתפותו הפעילה במושבי הגירות של בית הדין. הוא נהג לעשות בעצמו את ה'מי שברך' וקריאת השם לגרים. פעם קרה שגיורת אחת התאחרה, ורבנו המתין לה עד שתגיע. ניסו לשכנעו שהפעם יעשה דיין אחר את ה'מי שברך', כיון שרבנו מיהר מאוד, אך הוא התעקש להמתין, והסביר: "אם ייודע לה שלכולם עשיתי 'מי שברך' ולה לא, תהיה לה מזה חלישות הדעת".

פעמים רבות במעמד ה'מי שברך' וקריאת השם אמרו הגרים כי עדיין לא החליטו איזה שם הם רוצים, וביקשו מרבנו שיחליט עבורם. כשאמר את הצעתו, התפלאו הגרים ומלוייהם לגלות שזה בדיוק השם שהם חשבו לבחור.

שנה אחת בשבוע שלפני יום כיפור באו לבית הדין כמה גרים שכבר אחזו לאחר כל שלבי הבריור הסופיים. רבנו התאמץ מאוד לקיים את הגירות לפני יום כפור, אע"פ שבימים אלו היה שומר על כוחותיו לקראת הצום. דייני בית הדין הגאונים שליט"א שאלוהו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

**כשהוא שעון על מקלו ניגש האברך לרבינו וסיפר:
"לפני מספר שבועות הוכשתי על ידי נחש, הייתי
במצב קשה מאוד ובחסדי ה' יצאתי מכלל סכנה.
מה עלי לעשות כדי להודות להקב"ה על הנס?"**

הוראות, הדרכות ומעשים מומן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, אשר נרשמו ע"י נכדו נאמן ביתו הרה"ג ר' אריה קניבסקי שליט"א אל חדרו של מרן שליט"א נכנס אברך צעיר כשהוא שעון על מקלו. משניגש אל מרן שליט"א סיפר כך: לפני מספר שבועות הוכש על ידי נחש צפע אימתני, מה שגרם לו לפגיעה חמורה. הוא שכב בבית החולים בטיפול נמרץ במצב קשה, ובחסדי שמים מצבו השתפר פלאים עד שהבריא כמעט לחלוטין. כעת, הוסיף ואמר, לאחר שנעשה עמו נס כה גדול, מרגיש הוא צורך להודות להקב"ה על החסד שעשה עמו שניצל ממות לחיים, ומאחר וכתב במשנה ברורה (סי' רי"ח ס"ק ל"ב) שמי שנעשה לו נס יעשה דבר לתיקון צרכי העיר, מבקש הוא לשאול מה יעשה לצורך העיר כדי להביע את תודתו על הנס?

יהלומים מגדולי ישראל

**"מאותו יום נעשיתי אני, הרב דמתא, תלמידו של האברך הרב
אברהם ישעיהו קרליץ... כולם התפלאו מה יש לרב עם המופנם הזה?
הם הרי לא ידעו כלום על הלימוד שלנו, השבו אולי יש לנו 'עסקים
משותפים', אולי אני 'מטפל' בו... אבל אני הייתי אנוס לשתוק"**

מעשה מפעים שסיפר רבה של העיר כוידאן הגר"מ רוזין זצ"ל על מרן החזו"א זצ"ל מהימים שטרם התפרסם בעולם

"הסכמתי לתנאי זה ולמדנו בצוותא, ומאז נעשיתי אני הרב דמתא לתלמידו של האברך הרב אברהם ישעיהו קרליץ... כל העם ראו כן תמהו, מה יש לו לרב עסקים עם המופנם הזה? הרי הם לא ידעו דבר וחצי דבר על למודינו, רק ראו איך הוא נכנס אצלי ואחרי זמן מה יוצא, ואף ראונו משוחחים לעתים תכופות בכל מיני הזדמנויות, ועל כן חשבו אולי יש לנו 'עסקים משותפים', אולי אני 'מטפל' באיש המוזר... כך או כך, כולם היו תמהים ושואלים ואני אנוס הייתי לשתוק.

"באחת הפעמים שמרן בא לביתי אמר לי: 'יענקל דער בלעכער (יענקל הפחח) חולה, והנני מבקש שנלך שנינו ביחד לבקרו'. אמרתי לו: מה כבודו מדבר? הרי הרב אינו נוהג ללכת אל בתי האנשים כלל? בעודי משתאה כיצד בכלל יודע האברך השותק משלומו והרגשתו הפרטית של אדם פשוט כיענקל דער בלעכער, גברה פליאתי שבעתיים לשמע המשך הדברים, כאשר הסביר לי ונימק את בקשתו יוצאת הדופן כשהוא ממשיך ואומר:

"יראה כבודו, אשתו של יענקל דער בלעכער מזלזלת בבעלה, ומתוך כך נוצר מצב שבו החל השלום בית להיות רופף, והענין מתדרדר ומסתבך. על כן בהזדמנות זו שהוא חולה, אם נלך כעת שנינו לבקרו הרי כתוצאה מהנדירות של הדבר יוצר רעש בעיר מביקורו של הרב וכו', ויהיה לה מזה כבוד גדול שהכל לכבוד בעלה, היא תדע להעריך את בעלה כראוי, והשלום בית ישוב על

כנו' - כך סיים אותו 'אברך כמדרשו' "ואני - סיכם הרב - "מול הסבר נורא הוד אשר כזה, לא יכולתי לעמוד מנגד. ואכן כך היה, הלכנו יחדיו לבקר את יענקל דער בלעכער, ולמחרת כל העיר רעשה מזה. אשתו כמוכן לא חדלה למן אותה העת להתפאר בפני כל על הביקור החשוב, ומני אז שורר שם שלום בית"... סיים הגר"מ רוזין.
(במחיצתם, הרב שלמה לורנץ ז"ל)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הסיפור היומי

"כשמרן רה"י רבי גרשון אדלשטיין שליט"א שמע את הסיפור הזה - הוא פרץ בבכי סוער"

מעשה מצמרר שאירע לפני 120 שנה בירושלים

אני רעבה!" היא מביטה מאין בא הקול, ורואה ילדה נפוחת כפן שפניה כבר נשתנו מחמת הרעב. מצד אחד, ידעה שאם לא תביא לה משהו לאכול, היא עלולה למות חלילה בתוך זמן קצר. מצד שני, תמונת ילדיה הרעבים עמדה במוחש מול עיניה... היא נקרעה בתוכה, עד שהמצפון היהודי ניצח! היא הוציאה את ככר הלחם והושיטה אותו לילדה אחוזת הבולמוס, ש'חיסלה' אותו במהירות עד תום. לאחר מכן התיישבה לידה וניסתה לדובב אותה, והמתינה לראות שהיא כבר חשה בטוב וכוחותיה שבים אליה. ואכן, פניה של הילדה שבו אליה, הנפיחות ירדה - ואז... נפלטה מפיה של האשה קריאת תדהמה! לאורו הקלוש של הנר שבידה, היא הצליחה עתה לזהות את תווי פניה של הילדה. היתה זאת לא אחרת מאשר בתה שלה! שהגיעה למצב של סכנה מחמת הרעב! האשה נחרדה למחשבה מה היה קורה חלילה אילו היתה מתעלמת ממנה. את הסיפור הזה שמעתי מהנין של אותה אשה. כשאביו ישב 'שבעה' הוא סיפר זאת למרן ראש הישיבה הגר"ג שליט"א שהגיע לנחמו, ומרן רה"י פרץ בבכי בלי מעצורים למשמע הסיפור! ('עינינו גל' גיליון 268, יש"כ להרב פנחס זרביב שליט"א, מכון 'למעשה')

היה זה בירושלים שלפני 120 שנה. עוני מחפיר שרר אז, אנשים רעבו ללחם. ברחובות ירושלים סבבו אנשים נפוחי כפן ואחוזי בולמוס, שפניהם כבר השתנו מחמת הרעב. אדם השרוי במצב כזה של רעב, עלול למות באופן מיידי אם לא יגישו לפיו דבר מה לאכול. היתה אשה אחת שעבדה במטבח בית החולים, ותפקידה היה להגיש לחולים את ארוחתם. שכרה היה... השיריים שנותרו ממזונם, אותם היתה נוטלת בסופו של יום לביתה כדי לשבור את רעבונם של ילדיה. בדרך כלל לא היתה מצליחה להביא לביתה אלא מעט שבמעט, שהספיק רק 'להחזיק את הנשמה בגוף', כך שאותות הרעב הכבד ששרר בירושלים, ניכרו היטב גם אצל ילדיה. יום אחד, חורפי במיוחד, נותרה בסיומו של יום, מלבד שיירי התבשיל, עוד ככר לחם שלמה! האשה התרגשה עד מאוד מכך שתוכל להביא הביתה חתיכה הראויה להתכבד בה, היא ארזה את הככר בדחילו ורחימו בכמה ניירות שלא תירטב בגשמים, ויצאה לדרכה. באותם ימים, בהעדר תאורת רחוב, פסעו בשעות הליל לאורו הקלוש של פח מנוקב ובתוכו נר דולק. היא צעדה ברחוב הסגרירי, והנה שמעה לפתע קול חלוש מתחנן: "בבקשה, אוכל..."

ובכלל, חשבת ליעצמי, מי יודע? אולי קשורה התופעה המוזרה הזאת לשבב ה-G5 המסתורי שהזכרתי למחזור הדם של שכני הקשיש, ומשם עלו ובאו גלי הקרינה אל המקפוא שבביתי?

עקיבא שצ'רנסקי עם מעשה באבוקדו קפוא

לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתברך על ידי אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו", אז יצאתי לחפש את השכל שטמון במעשיית 'האבוקדו הקפוא', ו-הופ - מצאתי את זה מיידי.

כן. זה קורה לנו כל כך הרבה פעמים בחיים שאנחנו בטוחים "שמע, זה אמיתי לגמרי!" "א-נ-י-ר-א-י-ת-י!"

"אין פה בכלל על מה להתווכח! אני ראיתי את זה בעיני. כן, כמו שאתה שומע. הנה, העיניים האלה ראו את זה. אז מה, אתה תתווכח איתי אם הסיפור הזה היה או לא?"

ועומד האיש החכם והתם בצד, וכן מעז לערער. אתם יודעים מה?! לא מערער. אבל מעז לא לקבל את הדברים כעובדה מוגמרת.

כן, הוא יודע שסך הכל מדובר פה בעיני בשר.

לעיני בשר, לעולם אין את התמונה השלמה ולכן הוא לא מסכים לקבל את הדברים כנתינתם מסיני!

כל כך פשוט.

תמונה שלמה?

זה רק עיניים רוחניות.

אז מה אם האיש טוען: "הנה, העיניים האלה ראו את זה" אז בגלל זה מה?! זה אומר שהוא ראה גם את מה שנסתר מ'עיני הבשר'?

ודאי שלא!

כי כמו שלמטבע ולאבוקדו שני צדדים, כך גם לכל מעשה שני צדדים שלא תמיד... בעצם כמעט לא תמיד... בעצם תמיד, אין 'עין בשר' יכולה לשזוף מכל צדדיו!

כן. מותר לבשר ודם להישאר עם סימן שאלה בזה העולם, גם מול תמונה מושלמת שכביכול נפרשת מול עיניו!

בפירוש, לא בהכרח שהוא רואה כעת את התמונה השלמה! ולרבים השואלים: - לאבוקדו שלום...

(המודיע שבט תשפ"א)

בשבת האחרונה זה ארע.

באמצע סעודת השבת קמתי מהשולחן בשביל להוציא דבר מה מהמקפוא.

רק פתחתי את המקפוא ועיני קפאו על מקומן.

אבוקדו שלם בקליפתו עמד שם, קפוא ומבוויש.

"מה לאבוקדו במקפוא?" תמהתי בדעתי.

וכך לפני שאני מתחיל לחשוב חשבונות רבים על אבוקדו בעל רגליים אני מתחיל לדמין את הידיעות העיתונאיות המדווחות על תופעת טבע מוזרה שמתרחשת לאחרונה עם צמיחת אבוקדו מסתורית בתוך חללים חשוכים קטנים עם טמפרטורות מינוס וכמובן - איך לא - לשייך את זה איכשהו למחול שדי הקונספירציות הבינלאומי, ולקשר את תופעת האבוקדו במקפוא לשבב הג'י חמש המסתורי שהזכרתי למחזור הדם של שכני הקשיש מהקומה התחתונה ומשם באו ועלו גלי הקרינה והצמיחו אצלי במקפוא את האבוקדו (למה דווקא במקפוא? זה אתם לא שואלים. הרי גם החיסונים מגיעים משהו עם מקפוא. ולמה דווקא אבוקדו? אוי, נו. זה כבר בכלל לא שאלה, הרי ביל גייטס מאוד מחבב אבוקדו) - - -

אז לפני שנתתי לכל התיאוריות המוצקות האלה לתפוס מקום נרחב בדעתי או במרחב הציבורי, החלטתי לעשות את הצעד ההירואי הבא ולהעז לשאול בחלל הסלון, האם ידוע למישהו אולי מה עושה אבוקדו במקפוא? "אני שמתי את זה", ענתה לי בתי בת השמונה. "פתחתי את המקפוא והאבוקדו נפל משם, אז החזרתי את זה למקפוא". תמה ולא נשלמה תשובתה של בתי.

רגע אחרי ששכחו להם הדי הצחוק של הילדים על הטעות האופטית של אחותם, בכך שלא שמה לב שברגע פתיחת דלת המקפוא התגלגל לו האבוקדו התמים מגג המקפוא, שם חיכה להבשלה, והיא בטעותה, שחשבה שהוא נפל מהמקפוא, 'החזירה' אותו למקורו - שאינו מקומו, נזכרתי ממה שכתוב בספרים הקדושים "כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מי שהלך כדי לדבר לשון הרע, ולבסוף התחרט ולא דיבר, האם עובר איסור על עצם ההליכה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

הסתפק בזה באיילת השחר (ויקרא יט, טז) האם עובר מחמת ההליכה בלבד, וכפי שדימה זאת החפץ חיים למשקלות שעובר בלאו על עצם עשיית המשקלות, אף אם לא השתמש בהם לבסוף. עוד מביאים, כי הטעם שבאיסור לשון הרע גם ההליכה אסורה, יש שביארו (שיעורי עיון) על פי מה שכתב החפץ חיים לקמן (לשון הרע כלל ג באמ"ח ס"ק ז ובהגה"ה), שאיסור לשון הרע חלוק משאר איסורים שבין אדם לחברו כמו גזל ועושה וכיוצא בזה, שבהם האיסור הוא רק בתוצאה, שאם ירצה לגזול ולעשות את חברו ולא יעלה בידו, בוודאי אין בידו עוון גזל ועושה - מה שאין כן לענין לשון הרע, אף אם לא יבוא שום נזק לחברו על ידי דיבורו עובר איסור, כיון שאת עצם הדיבור בגנות חברו אסרה תורה, משום בחירתו לחייב ולהרשיע את חברו ושמחתו לאידו.

היום מתחילים את הסעיפים הראשונים בכלל א' מהלכות לשון הרע. בהגה"ה (על באר מים חיים ס"ק ד) כותב החפץ חיים, כי ייתכן לפרש שבפסוק 'לא תלך רכיל בעמך' רצתה התורה להשמיענו, כי כבר משעת ההליכה כדי לדבר לשון הרע, עוברים על איסור. וכן מצא אח"כ בשל"ה.

בביאורים ומוספים מביאים בעניין זה, כי כמו כן לגבי אלו ההולכים לבית הכנסת לשמוע את דרשת הרב כדי להתלוצץ אח"כ על דבריו, כתב החפץ חיים לקמן (כלל ב ס"ב בהגה"ה), שכבר בעת מרוצתם לביהכ"נ לשמוע את הדרשה, יש עוון הליכה בידם, ואחר כך כשמלגלגים על דרשת הרב עוון מעשה בידם, שכן צייתה התורה "לא תלך רכיל" - להורות לנו שגם על ההליכה יש איסור, מלבד עוון הרכילות עצמו, וראה שם עוד מה שהאריך בזה. ומה אם הלך אך לבסוף התחרט ולא סיפר את דברי רכילותו?

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע הקדים מרן הגרא"מ ש"ך זצ"ל להגיע לכנס המנהלים ולהיות ראשון הנוכחים?

פסחים דף עח

ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים

להמתין עד שיבואו כל המנהלים והמורים!
נקל לשער את אי הנעימות שחשו כל הנאספים שהגיעו
אחד אחר השני, כשמצאו את הרב שך שהקדים וממתין להם,
והיו כאלו שאף שאלו: כבוד הרב, הלא ידוע כי אין כנס מעין זה
נפתח בדיוק בשעה שנקבעה! מדוע אם כן הקדים הרב להגיע
בזמן?

נענה הרב שך ואמר: "אכן צודקים אתם. ידעתי בברור כי כאשר
אגיע בשעה היעודה שנקבעה שלא אמצא איש באולם ושאלץ
להמתין להתכנסות הנאספים. וכידוע לכם שזמני מאוד יקר לי
וכל דקה אני משתדל לנצל ללימוד התורה ולעבודת ה', אך עם
כל זאת לא יכולתי להרשות לעצמי לאחר אפילו רגע אחד, משום
שבראש הנושאים שרציתי לדרוש ולדבר מול הנאספים זה בחובת
הדיוק וההקפדה של המורים והמנהלים על זמני השיעורים שהם
מעבירים בפני התלמידים, ואם כן איך אני אדבר מולם בנושא זה
אם אני בעצמי לא מקפיד להגיע בזמן כנדרש ממני?!

(נר רחמים)

מנהג כותבי שטרות הוא, לכתוב בשטר מכר וכדומה, את היום
ואת החודש ואת השנה, ולא נהגו לכתוב את השעה. ובמסכת
כתובות (צג:) מובא שבירושלים היו נוהגים להוסיף לכתוב גם
את שעת המכר. והגאון רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל גאב"ד
העדה החרדית, ביאר בהגותו על הש"ס (שם) שטעם מנהג
זה, כדי להרגיל את היושבים בה לדקדק בשעות, מכיון שנצרכים
לכמה דינים, כמו שעות פוסלות בקדשים (זבחים כה:), והשעות
ששוחטים קרבן פסח (פסחים נח) ועוד.

(אוצר פלאות התורה)

כאשר הוזמן מרן הרב שך זצ"ל לשאת דברים בפני המנהלים
והמורים של החינוך העצמאי, נקבע מועד ההתכנסות הרשמי
לשעה שבע. לכל היה ברור שההתכנסות לא תתחיל בדיוק בשנה
הנקובה שפרסמו, שכן טיבן של הבריות לאחר קמעא, כידוע...
הראשון שהגיע למקום ההתכנסות היה הגאון הרב שך בכבודו
ובעצמו, הוא היה אף זה שהדליק את האורות באולם, וישב

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לאכול בסעודה המפסקת תחליפי בשר מסויה?

ומנהג ישראל לאכול בסעודה המפסקת - מלבד הפת - תבשיל אחד שהוא 'מאכל אבלים'. לדעת השולחן ערוך, מאכל זה מורכב מעדשים וביצים מבושלים; ולדעת הרמ"א, מאכל זה הוא ביצים קשות בלבד. וכמו כן, נהגו לטבול את הפת באפר, ויש שנהגו לטבול בו גם את הביצים.

[שו"ע תקנב, ב רה, ומשנ"ב ו ריג (וראה שם, וביה"ל ד"ה שנותנים); ביאורים ומוספים דרשו, 5, 6, 11 ר"ו]

ב'סעודה המפסקת' בערב תשעה באב, אסור לאכול בשר בקר ועוף. וכן נהגו שלא לאכול בסעודה זו דגים, כיון שהם מאכל חשוב ומשמח; והיו שנהגו להתיר אכילת דגים; אך דגים שאינם חשובים, כגון סרדינים, מותר לכל הדעות לאוכלם.

ותחליפי בשר המיוצרים מסויה, יש שכתב שמותר לאוכלם, ויש שציידד לאוסרם. ויש שכתב שאסור לאכול בסעודה זו גם מיני מאפה הנאכלים רק לשם תענוג ולא לשובע, (וראה להלן).

מה נחשב כתבשיל לענין סעודה המפסקת?

חמוץ, או מאכל 'מעושן' - אם הוא נחשב כתבשיל לענין זה. ומוצרי חלב שבזמננו, העוברים תהליך של פיסטור, המבוצע בחום גבוה מאוד - נחשבים כתבשיל; אולם, מאכל שִׁעִירו עליו מים רותחים מ'כלי ראשון', או שהתבשל בתוך 'כלי שני', אינו נחשב כתבשיל לענין זה.

[שו"ע תקנב, ג; ביאורים ומוספים דרשו, 10-11]

כפי שלמדנו, ב'סעודה המפסקת' שבערב תשעה באב, אסור לאכול שני תבשילים. כתבשיל לענין זה, נחשב אף מאכל שניתן לאוכלו חי, כגון גבינה; וכן מאכל צלוי.

ונחלקו הפוסקים לענין מאכל אפוי, כגון עוגה, אם הוא נחשב כתבשיל; אך לכל הדעות מותר לאכול תבשיל בסעודה זו מלבד הפת, שהיא אפויה. וכן נחלקו הפוסקים לענין מאכל כבוש, כגון 'מלפפון

מה נחשב כשני תבשילים נפרדים לענין סעודה המפסקת?

ומאכל מבושל עם מילוי מבושל, אשר נאכל בדרך כלל רק עם המילוי, כגון חביתיות (בליניצ'ס) במילוי תפוחי אדמה או גבינה - נחשב כתבשיל אחד, גם אם לעיתים קרובות המילוי נאכל בפני עצמו. וכן שני תבשילים זהים, שהתבשלו בסירים נפרדים, נחשבים כתבשיל אחד.

[שו"ע תקנב, ג, משנ"ב ח רי, וביה"ל ד"ה שנותנים, וראה שם ביה"ל ד"ה וכן; ביאורים ומוספים 7 ר"ו]

בהמשך לאמור: שני תבשילים ממין אחד, שהאחד קשה והאחר רך, כגון ביצה קשה וחביתה, נחשבים כשני תבשילים לענין 'סעודה המפסקת', ומותר לאכול רק אחד מהם.

וכן תבשיל המורכב משני מינים שעל פי רוב נאכלים בנפרד, כגון תבשיל המורכב מאטריות ומתפוחי אדמה - נחשב כשני תבשילים לענין זה. אך אם אחד משני המינים הוא העיקרי, והשני מרוסק בתוכו, וכדומה, וטפל לגביו - הרי זה נחשב כתבשיל אחד.

* בימי 'בין המצרים', דהיינו משבעה עשר בתמוז עד לתשעה באב, אין מברכים ברכת 'שהחיינו' על פרי חדש, או על בגד חדש; ובשבתות שבימים אלו, מברכים שהחיינו.
* בימי בין המצרים, קיימת סכנה יתירה להינזק מִשֵּׁד המכונה 'קֶטֶב מרירי', ולכן הזהירו חכמינו ז"ל שלא ללכת ביחידות בשעות מסוימות ביום, ושלא לצעוד במקום העובר בין 'שמש' לצל, וכן שלא להכות את הבנים ואת התלמידים.
* ב'סעודה המפסקת' שבערב תשעה באב, אסור לאכול יותר מתבשיל אחד, ואף בשתייה יש למעט מהכמות הרגילה, מלבד בשתיית מים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

לאיזה צורך מותר לעכב את קבורת המת עד למחרת?

ואמרו חכמינו ז"ל, שכל הממהר לקבור את מתו, הרי זה משובח; ויש בכך גם תועלת לנשמתו, משום שהקבורה מועילה לכפרת עוונותיו, והנשמה מצטערת מאוד בעיכוב הקבורה. אולם, באב ובאָם - הממהר לקוברם ללא סיבה המצדיקה זאת, הרי זה מגונה, כיון שחייב להרבות בהספדס ובקינה עליהם.

[שו"ע תקכו, ג, שעה"צ טו, וביה"ל ב, ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 17; וראה בית הלל שנו, א]

אסור מדאורייתא להלין את המת בלילות החול ללא קבורה. אבל אם מלינו לכבודו, וכגון שאין תכריכים במקום ולא ניתן להביאם ממקום אחר עד ליום המחרת - אין איסור בדבר. וכן אם ציוה לקוברו בקברי אבותיו ומשום כך נצרכים להלינו, מצוה לקיים דברי המת ולהלינו אפילו כמה לילות, כל עוד לא יתבזה גופו מחמת העיכוב, (וראה לעיל).

הדף בקצרה

(באדיבות פורטל הדף היומי)

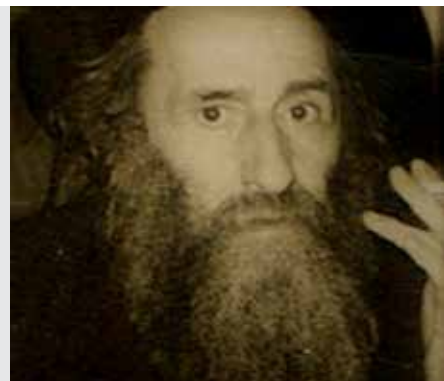
דף עח עמוד א

* למסקנת הגמרא, המשנה (שבדף עו ע"ב), שאמרה ששתי הלחם קרבים בטומאה, היא לא כדעת רבי יוסי (כי לדעת רבי יוסי אין הציץ מרצה על האכילות, ובשתי הלחם אין חלק הקרב למזבח).
* לדעת רבי יוסי: טומאה דחוויה בציבור.
* הגמרא מבררת את דברי רבי יוסי (בברייתא שבעמוד הקודם) בנוגע למחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע אם זורקים את הדם כשאין הבשר ראוי ואם מקטירים את הקומץ כשאין השיריים ראויים.

דף עח עמוד ב

* במשנה נאמר שאם נטמא הבשר של קרבן פסח, אינו זורק את הדם (אף אם החלב קיים), ורב מבאר שבדיעבד אם זרק את הדם פטור מלעשות פסח שני, וכדעת רבי נתן הסובר שבדיעבד אכילת הפסח אינה מעכבת, או כדעת רבי יהושע הסובר כך.
* למרות שרבי נתן סובר שאין אכילת הפסח מעכבת (אם הפסח לא ראוי לאכילה), מודה הוא שהבעלים של הפסח צריך להיות ראוי לאכילת הפסח בשעת שחיטה וזריקה.

כ"ה בשבט | רבי חיים חייקל זאב ב"ר ראובן מילצקי זצ"ל, ר"י חיי עולם

יארצייט:

תק"ס: רבי דוד ממיקולאייב זצ"ל, מתלמידי הבעש"ט.
תקס"ז: רבי מאיר ב"ר יהודה לייב פוזנר זצ"ל, בעל בית מאיר.
תר"ו: רבי דב בעריש הרציג זצ"ל, אב"ד בנדין-פולין.
תרמ"ג: רבי ישראל ב"ר זאב וולף ליפקין-סלנטר זצ"ל, בעל אור ישראל.
תש"י: רבי מרדכי ב"ר אליהו פוגרמנסקי זצ"ל.
תשל"ג: רבי עוזיאל משה ב"ר חיים אברהם יצחק רוטשטיין זצ"ל, בעל נחלת משה.
תשל"ג: רבי חיים חייקל זאב ב"ר ראובן מילצקי זצ"ל, ר"י חיי עולם.
תשס"ה: רבי זרח אפרים ב"ר שלמה זלמן זלזניק זצ"ל, בעל אורח אפרים.
תשע"ד: רבי יצחק ב"ר קלמן לנדא זצ"ל, ר"מ בישי' חברון.

יארצייט מרן הגאון רבי ישראל ב"ר זאב ליפקין סלנטר - מייסד תנועת המוסר

כעס הפנים ולא כעס הלב

כאשר הג"ר ישראל סלנטר היה צריך להוכיח ולהראות כעס, היה זה כעס מעושה, ולפעמים תוך כדי כעסו היה מיסב פניו אל הקיר ולוחש: "כעס הפנים ולא כעס הלב".

(תנועת המוסר ח"א פרק כט עמ' 383)

אף בשעה שנראה שיש צורך להביע כעס, נקפיד שהכעס יראה רק כלפי חוץ, ונוהר שלא יהפך לכעס אמיתי בלבנו

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה